

om, »hvem der vidste hvad hvornår«, og om hvad man på nuværende tidspunkt vidste om de 18.

Blandt det materiale, der blev sendt frem til statsministeren på Rhodos den 23. september om morgenen, var en notits om behandlingen af sagen i Statsministeriet udarbejdet af den tidligere omtalte kommitterede samt amtel 176, men ikke amtel 177.

Grundlaget for den kommitteredes notits var en notits af 22. september 1988 af chefen for Retsafdelingen, der opridsede sagens principielle aspekter. Det bemærkes, at chefen for Retsafdelingen heller ikke på dette tidspunkt var bekendt med indholdet af amtel 177.

Det fremgår af en senere notits på sagen, at chefen for Retsafdelingen først blev bekendt med indholdet af amtel 177, da han efter sin hjemkomst fra Strasbourg den 27. september af direktøren blev gjort opmærksom på telexens gengivelse af bl.a. telefonsamtalen mellem ambassadøren og udenrigsråden den 9. september 1988.

B. Nævnsmødet den 23. september 1988 og forberedelserne hertil

Foranlediget af den megen presseomtale fandt udenrigsministeren det nødvendigt at indkalde Det Udenrigspolitiske Nævn den 23. september 1988. Mødet blev indkaldt med kort varsel, og chefen for Retsafdelingen blev bedt om at udarbejde talepunkter for udenrigsministeren til brug for mødet. Baggrunden for omtalen af begivenhederne på ambassaden var amtel 176, men ikke amtel 177, som chefen for Retsafdelingen endnu ikke på dette tidspunkt var bekendt med indholdet af. Talepunkterne blev med enkelte mindre rettelser af departementschefen, der som bekendt havde modtaget amtel 177, anvendt af udenrigsministeren under mødet, hvorved Nævnet ikke blev informeret om, at der efter ambassadens opfattelse forelå en indforståelse fra chefen for Retsafdelingens side om, at man i givet fald ville kunne lade de 18 østtyskere udsætte af myndighederne, samt om, at der for ambassaden ikke var nogen tvivl om, at udsættelsen skete ved hjælp af civilklædt politi. Dette modtog Nævnet dog oplys-

ning om i svar fra udenrigsministeren senere i mødet.

C. Bestræbelserne for at hjælpe de 18 østtyskere

Udvalget er under sit arbejde blevet informeret om, at der på flere niveauer og gennem mange forskellige kanaler er blevet udfoldet mange bestræbelser fra dansk side for at hjælpe de 18 østtyskere. Man er således blevet orienteret bl.a. om de samtaler, udenrigsministeren har ført om sagen med den østtyske udenrigsminister og viceudenrigsminister.

Det er udvalgets indtryk, at der fra regeringens side er blevet gjort en meget stor indsats for at komme de 18 østtyskere til hjælp.

V. Dommen i sagen

Den 12. oktober 1988 blev dommen over de implicerede mænd afsagt i byretten i Berlin, Lichtenberg. Den lød på betingede fængselsstraffe på mellem 8 måneder og 1½ år. For en af de implicerede blev straffen gjort betinget i 3 år, mens den for resten blev gjort betinget i 2 år.

Alle de fængslede blev løsladt samme dag, og samtidig blev sigtelsen mod de implicerede kvinder frafaldet.

VI. Udvalgets konklusioner

A. Forholdet til gældende regler og praksis

1. Kontakten mellem ambassaden og Udenrigsministeriet og internt i ministeriet.

Hvad angår kontakten mellem ambassaden og Udenrigsministeriet, kan det konstateres, at gældende regler er overholdt.

Ingen regler forhindrede, at ambassadøren i kraft af sin stilling handlede på egen hånd i en sag som den foreliggende.

Uanset dette tog han telefonisk kontakt til chefen for Retsafdelingen, som han fandt det nyttigt at rådsle med.

Ved formelt at holde sig til sine generelle beføjelser afskar ambassadøren sig selv fra at indhente den politiske vurdering hjemmefra, som ikke mindst i lyset af statsministerens forestående besøg kunne være af værdi i en sådan sag.

Trods telefonsamtalens uformelle karakter gik chefen for Retsafdelingen til sin chef, che-